

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi**

Łódź, dnia lipca 2010 r.

**Pan
prof. dr hab. Tadeusz Janusz
Rektor Państwowej Wyższej Szkoły
Zawodowej w Skierniewicach**

LLO-4101-05-02/2010
P/10/071

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi skontrolowała Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Skierniewicach, zwaną dalej „Uczelnią” lub „PWSZ” w zakresie wykorzystania środków publicznych, w latach 2008 – 2010 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 23 czerwca 2010 r. - Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Rektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W okresie objętym kontrolą Uczelnia otrzymała z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) środki w łącznej wysokości 14.279,1 tys. zł (4.401,4 tys. zł w 2008r.; 4.862,1 tys. zł w 2009 r. i 5.015,6 tys. zł w I kwartale 2010 r.) z przeznaczeniem na zadania związane z kształceniem studiów stacjonarnych oraz utrzymaniem uczelni, w tym na remonty i zadania związane z kształceniem oraz rehabilitacją leczniczą studentów niepełnosprawnych. Udział dotacji otrzymanych z budżetu państwa w strukturze przychodów ogółem Uczelni stanowił: w 2008 r. – 78,7%, w 2009 r. – 74,5% oraz 76,9% w 2010 r. Ponadto PWSZ otrzymała z budżetu państwa dotację na pomoc materialną dla studentów w łącznej wysokości 1.207,7 tys. zł (w 2008 r. – 504,6 tys. zł, w 2009 r. – 608,6 tys. zł i 594,5 tys. zł w 2010 r.). Uczelnia nie otrzymała z budżetu państwa środków na badania naukowe, ponieważ działalności takiej oraz działalności gospodarczej wyodrębnionej nie prowadziła.

¹ Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.)

Na dzień 30 listopada w latach 2007 – 2009 w Uczelni studiowało ogółem 3.044 studentów (923 w 2007 r.; 1.050 w 2008 r. i 1.071 w 2009 r.), w tym 1.547 na studiach stacjonarnych, co stanowiło 50,8% ogólnej liczby studentów. Jednak na dzień 30 listopada 2009 r. liczba studentów na studiach stacjonarnych wynosiła 506 i była niższa od liczby studentów studiujących na studiach niestacjonarnych – 565, co było niezgodne z przepisem art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym², zwanej dalej „ustawą Psw”. W ocenie NIK kształcenie większej liczby studentów na większej liczbie kierunków studiów (w roku akademickim 2007/2008 – 4 kierunki i 6 kierunków w roku akademickim 2009/2010) miało wpływ na zwiększenie zatrudnienia nauczycieli akademickich. I tak Uczelnia zatrudniała na dzień 31 grudnia: 2008r. - 70 nauczycieli akademickich, w tym 59 zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy (84,3%), 2009 r. - 75, w tym 62 pełnozatrudnionych (82,7%) oraz w I kwartale 2010 r. – 77 nauczycieli akademickich, w tym 64 osoby pełnozatrudnione (83,1%). Wzrosła również liczba zatrudnionych nauczycieli akademickich, dla których Uczelnia była podstawowym miejscem pracy, tj. z 16 nauczycieli wg stanu na 31 grudnia 2008 r. do 21 w roku 2009, co stanowi wzrost o 31,3%.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia skontrolowaną działalność Uczelni, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Formułując pozytywną ocenę NIK wzięła pod uwagę przede wszystkim: ponoszenie kosztów działalności Uczelni w kwotach określonych w planach rzeczowo – finansowych; terminowe przekazywanie planów rzeczowo – finansowych do MNiSW; przestrzeganie zasad podziału i przyznawania pomocy materialnej; przestrzeganie wymogu uzyskania zgody Rektora lub organu kolegialnego na podjęcie dodatkowego zatrudnienia przez nauczyciela akademickiego lub organu jednoosobowego; zapewnienie na wszystkich kierunkach studiów właściwego stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów na tych kierunkach studiów.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały m.in. na: nieprawidłowej liczbie studentów studiujących na studiach niestacjonarnych w stosunku do ich liczby na studiach stacjonarnych (w 2009 r.); nie spełnianiu wymogu minimum kadrowego na wszystkich kierunkach studiów, nieterminowych wypłatach stypendium dla studentów.

1. W prowadzonej przez Uczelnię ewidencji księgowo- finansowej nie wyodrębniono przychodów i kosztów kształcenia studentów studiów stacjonarnych i studiów niestacjonarnych. W ocenie NIK, taki sposób prowadzenia ewidencji księgowej nie pozwalał na jednoznaczne rozliczenie dotacji dydaktycznej – przeznaczonej zgodnie z art.

² Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 ze zm.)

94 ust. 1 ustawy Psw, tylko na realizację zadań związanych z kształceniem studentów studiów stacjonarnych, a także określenie jednostkowego kosztu kształcenia studenta na poszczególnych kierunkach i formach kształcenia. Zdaniem NIK prowadzenie ewidencji księgowej z podziałem na koszty studiów stacjonarnych i na koszty studiów niestacjonarnych (odrębnie) wpłynie na odpowiednie kalkulowanie odpłatności za studia niestacjonarne na poszczególnych kierunkach studia. Uczelnia posiada kalkulacje kosztów kształcenia studentów, w tym studiujących na studiach niestacjonarnych opracowane przez firmę zewnętrzną (szacunkowo). Kontrola wykazała bowiem, że we wszystkich latach akademickich ustalił Pan Rektor odpłatność za studia niestacjonarne w kwotach niższych od średniego kosztu kształcenia jednego studenta wyliczonego w ww. opracowaniu i wynosiła ona w roku akademickim 2008/2009 od 232 zł na kierunku – ekonomia do 2.931 zł na kierunku – ogrodnictwo.

2. Zgodnie z art. 41 ust. 4 ustawy o finansach publicznych³, Uczelnia po otrzymaniu informacji z MNiSW o zmianie kwot dotacji otrzymanych z budżetu państwa sporządzała korekty planów finansowo – rzeczowych, które zatwierdzane były przez Senat Uczelni. NIK zauważa, że plany sporządzone przez Kwestora: 16 grudnia 2008 r. (na 2008 r.) i 25 listopada 2009r. (na 2009 r.), Senat zatwierdził dopiero w następnym roku, tj. odpowiednio: 26 stycznia 2009 r. (korekta planu na 2008 r.) i 4 stycznia 2010 r. (korekta planu na 2009 r.). W wyjaśnieniach podał Pan, że nie ma przepisów nakładających na Uczelnię zatwierdzania korekt planów rzeczowo – finansowych przez Senat, a „zwyczajowo, kierując się poszanowaniem rangi organu kolegialnego, tj. Senatu przedkładałem członkom Senatu do zatwierdzenia, sporządzone przez Kwestora i podpisane przez mnie korekty planu finansowo – rzeczowego. (..)”. Tym niemniej, NIK zwraca uwagę, że wprowadzone korekty planu są częścią tego planu i stosownie z postanowieniem art. 62 ust. 2 pkt. 1 ustawy Psw, do kompetencji senatu uczelni należy uchwalanie planu rzeczowo – finansowego.
3. Uczelnia nie spełniała warunków określonych w § 5 ust. 1 rozporządzenia MNiSW⁴, zwanego dalej „rozporządzeniem z 27 lipca 2006 r.”, do prowadzenia studiów pierwszego stopnia na kierunku „filologia polska”. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego decyzją z 26 marca 2010 r. zawiesił Uczelni uprawnienia do prowadzenia studiów na tym kierunku. W roku akademickim 2007/2008 Uczelnia nie spełniała wymogu minimum

³ Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.)

⁴ Rozporządzenie MNiSW z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048 ze zm.)

kadrowego na kierunku studiów – ogrodnictwo, bowiem zatrudniała dwóch profesorów posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego i czterech ze stopniem naukowym doktora, podczas gdy stosownie z postanowieniem § 5 ust 5 rozporządzenia z 27 lipca 2006 r. minimum kadrowe stanowi zatrudnienie, co najmniej trzech nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy dr habilitowanego oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. Podobnie minimum kadrowe nie zostało osiągnięte w roku akademickim 2009/2010 na nowo powstałych kierunkach studiów: finanse i rachunkowość oraz kosmetologia, pomimo, że stosownie do postanowień § 8 ust. 4 rozporządzenia z 27 lipca 2006 r. Uczelnia mogła na tych kierunkach zatrudniać nie więcej niż połowę nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe w niepełnym wymiarze czasu pracy. Na kierunku studiów - finanse i rachunkowość zatrudniono w pełnym wymiarze czasu pracy 7 nauczycieli akademickich oraz na kierunku kosmetologia - 5 nauczycieli akademickich, w tym jednego w niepełnym wymiarze czasu pracy.

4. W latach akademickich: 2007/2008 i 2008/2009 nauczyciele akademicy prowadzili zajęcia dydaktyczne w godzinach ponadwymiarowych na wszystkich kierunkach studiów z wyjątkiem kierunku – filologia polska w roku akademickim 2008/2009, na którym określone pensum zostało zrealizowane w 98%. Wykorzystanie godzin pracy dydaktycznej w roku akademickim 2007/2008 wynosiło 109% określonego pensum oraz 104 % w roku akademickim 2008/2009. Analiza obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich wykazała, że jedni nauczyciele nie realizowali pensum, a inni prowadzili zajęcia w godzinach ponadwymiarowych, w tym również w wymiarze przekraczającym liczbę godzin ponadwymiarowych określonych w art. 131 ust. 1 ustawy Psw. NIK przyjęła do wiadomości wyjaśnienia Pana Rektora, że przyczyną tego było m.in. „szczupłość” kadry profesorskiej, urlopy macierzyńskie, zwolnienia lekarskie, zmniejszenie ilości grup na kierunku ekonomia oraz brak możliwości zamiany nauczyciela ze względu na jego specjalizację.
5. W latach 2008 – 2009 Uczelnia ponosiła nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w łącznej wysokości 805,9 tys. zł, w tym w 2008 r. – 623,5 tys. zł (z tego m.in. kwota 528,4 tys. zł na zakup nieruchomości) i 182,4 tys. zł w 2009 r. W kontrolowanym okresie Uczelnia nie udzielała zamówień publicznych na zakup środków trwałych o równowartości powyżej 14 tys. euro. Kontrola udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług telefonii komórkowej oraz dostępu do Internetu wykazała, że postępowanie przeprowadzono

z zachowaniem przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych⁵. Nie przestrzegano jednak postanowień art. 95 ust. 1 ww. ustawy, który zobowiązuje zamawiającego do zamieszczenia ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego. Ogłoszenie zamieszczono 40 –go dnia od dnia podpisania umowy z wybranym w toku prowadzonego postępowania oferentem.

6. W kontrolowanym okresie Uczelnia nie wypłacała przyznanych studentom stypendiów, co miesiąc, do czego zobowiązywał art. 184 ust. 3 ustawy Psw, bowiem stypendia za okres od października do grudnia wypłacano w grudniu oraz za 2009 r. także w styczniu 2010 r., a za marzec 2009 i 2010 roku wypłacono w kwietniu, tj. z miesięcznym opóźnieniem. W ocenie NIK na nieterminowe wypłaty stypendium dla studentów wpływ miał przedłużony okres składania wniosków o przyznanie stypendium związany z przedłużoną rekrutacją studentów (do 11 października 2008 r. i 30 października 2009 r.). Ponadto wydawał Pan Rektor zarządzenia w sprawie ustalania kwot poszczególnych rodzajów stypendium dopiero w dniach: 3 grudnia 2008 r. i 19 listopada 2009 r. oraz w połowie marca dla stypendium przyznawanego na drugi semestr roku akademickiego 2008/2009 i 2009/2010. Działania takie skutkowały tym, że komisja stypendialna na posiedzeniach w grudniu (odpowiednio 12 i 3) 2008 i 2009 r. przyznała stypendia na I semestr oraz odpowiednio 3 kwietnia 2009r. i 22 marca 2010 r. na drugi semestr.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) podjęcie działań zmierzających do prowadzenia ewidencji księgowej z podziałem na koszty studiów stacjonarnych i niestacjonarnych;
- 2) podjęcie działań zmierzających do zatwierdzania przez Senat zmian w planie rzeczowo – finansowym w roku, którego dana zmiana dotyczy;
- 3) zapewnienie właściwych proporcji między liczbą studentów studiujących na studiach stacjonarnych, a liczbą studentów studiujących na studiach niestacjonarnych;
- 4) zatrudnienie nauczycieli akademickich w wymiarze zapewniającym minimum kadrowe w szczególności na nowo tworzonych kierunkach studiów;
- 5) rozważenie celowości zmian w systemie planowania zajęć dydaktycznych w celu wykorzystania przez nauczycieli akademickich godzin pracy dydaktycznej w ramach określonego pensum;

⁵ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r., Nr 223, poz. 1655 ze zm.)

- 6) zamieszczanie ogłoszeń o udzielaniu zamówienia publicznego w Biuletynie Zamówień Publicznych niezwłocznie po podpisaniu umowy z wybranym wykonawcą;
- 7) comiesięczną wypłatę stypendiów dla studentów.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Rektora w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Rektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.